

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

KÜLTÜREL ZENGİNLİKLERİMİZ

Kültür: Bir milletin geçmişten günümüze kadar taşımış olduğu maddi ve manevi değerlerin bütününe denir.

Bir milletin varlığını sürdürebilmesi için kültürünün korunması, ve ilerletilmesi gerekmektedir. Ülkemiz kültürel açıdan oldukça zengin kültürel değerlere sahiptir. Her yıl çok sayıda turist kültürel zenginliklerimizi tanımak amacıyla ülkemize gelmektedir. Bu nedenle bu değerlerimizi korumalı ve gelecek nesillere aktarmalıyız.

Kültürü Oluşturan Ögeler = Bir milletin dili, dini, gelenekleri, görenekleri, halk oyunları, mimari eserleri, yiyecekleri, halk türküleri, destanları, yöresel giysileri, mimari eserleri o toplumun kültürünü oluşturan öğelerdir.

Kültürün Özellikleri

- Her toplumu diğer toplumlardan ayıran kendine özgü kültürü vardır.
- Kültür bir milletin kimlik kartı gibidir. O milleti tanıtır ve diğer milletlerden ayırt edilmesini sağlar.
- Kuşaktan kuşağa (nesilden nesile) aktarıldığı için değişimlere uğrayabilir.
- İnsanın yaşadığı coğrafi koşullardan etkilenir.
- Farklı kültürler birbirini etkileyebilir.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

Milli Kültür

Bir milleti diğer milletlerden ayıran, bir millete kimlik kazandıran o millete ait maddi ve manevi değerlerin tümüne milli kültür denir.

Manevi Kültür

İnançlar, gelenek, görenekler adetler.

Maddi Kültür

Mimari eserler, giysiler, her türlü araç ve gereçler.

Gelenek (Anane)

Bir toplumda eskiden kalmış, herkesin benimsediği, kuşaktan kuşağa aktarılan kültürel alışkanlıklar ve davranışlardır. Bayramlarda büyüklerimizi ziyaret etmek, kına geceleri, yardımseverlik, sünnet düğünlerimiz...

Görenek (Adet)

Bir şeyin eskiden görüldüğü gibi yapma alışkanlıklarıdır. Evimize gelen misafire ikramda bulunmak, düğünlerde takı takmak...

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

Milli Kültürün Yararları

- Bir milleti millet yapan, o milletin bütünlüğünü sağlayan en önemli unsurdur.
- Milli birlik ve beraberliği güçlendirir.
- Bir milleti ayakta tutar.
- Dünya kültürünün zenginleşmesini sağlar.

TÜRK KÜLTÜRÜNDEN ÖRNEKLER

- Düğün törenlerimiz.
- Kına gecelerimiz.
- Misafir ikramlarımız.
- Bayramlaşmalarımız.
- Halk oyunlarımız.
- Bizlere ait yiyecekler. Türk kahvesi, lokum, baklava, kebab, ayran...
- Sünnet törenlerimiz.
- Asker uğurlamalarımız.
- Türkülerimiz, destanlarımız, masallarımız...

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

MİMARİ ESERLER

TARİHİ ESER	BULUNDUĞU ŞEHİR
Çifte Minerali Medrese	Erzurum-Sivas
Mozaik Müzesi	Antakya
İshak Paşa Sarayı	Ağrı
Boğaziçi Köprüsü	İstanbul
Topkapı Sarayı	İstanbul
Ayasofya	İstanbul
Aspendos Tiyatrosu	Antalya
Sümela Manastırı	Trabzon
Selimiye Cami	Edirne
Ulu Cami	Bursa
Efes Tiyatrosu	İzmir
Truva Atı	Çanakkale
Sultanahmet Camii	İstanbul
Mevlana Türbesi	Konya
Kız Kulesi	İstanbul
Dolmabahçe	İstanbul
Dümlupınar	Kütahya
Süleymaniye Cami	İstanbul
Safranbolu Evleri	Karabük
Nuh'un Gemisi	Ağrı
Anı Harabeleri	Kars
Çatalhöyük	Konya
Nemrut dağı heykelleri	Adıyaman
Mardin Taş Evleri	Mardin
Harran Evleri	Şanlıurfa

YİYECEK VE İÇECEKLER

Manti	Kayseri
SalamSucuk	Kayseri
Kara Lahana	Trabzon
Çay	Rize
Leblebi	Çorum
Elma	Amasya
Fındık	Ordu-Giresun
Keşkek	Aydın-Muğla
Haşhaş	Afyon
Kaymak	Afyon
İzmir Köfte	İzmir
İnegöl Köfte	Bursa
İskender Kebab	Bursa
Şeftali	Bursa
Şalgam Suyu	Adana
Oltu kebabı	Erzurum
Cağ kebabı	Erzurum
Dondurma	Kahramanmaraş
Hamsili Pilav	Karadeniz
Baklava	Gaziantep
Tantuni	Mersin
Cezerye	Mersin

HALK OYUNLARI

Hora	Trakya Bölgesi
Zeybek	Ege yöresi
Teke	Akdeniz- Göller Yöresi
Karşılama	Trakya Bölgesi
Kaşık Oyunları	İç Anadolu
Horon	Karadeniz
Halay	Doğu Anadolu
Bar	Doğu Anadolu
Kafkas	Kuzey Doğu Anadolu
Seğmenler	Ankara
Bengi	Marmara Bölgesi
Mengi	Ege Bölgesi ve Akdeniz Bölgesi

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

KIYAFETLERİMİZ

Şalvar
Entari
Takke
Kuşak
Peştamal

HALK OZANLARIMIZ

Karacaoğlu	Osmaniye
Dadaloğlu	Kayseri
Pir Sultan Abdal	Sivas
Köroğlu	Bolu
Neşet Ertaş	Kırşehir
Özay Gönlüm	Denizli

EL EMEĞİ

Adıyaman	Kilim
Siirt	Battaniye
Isparta	Halı
Bünyan(Kayseri)	Halı
Kütahya	Çinicilik- Porselen
Nevşehir	Çömlekçilik
Afyon	Mermer
Gaziantep	Bakırcılık

ÖNEMLİ KİŞİLER

Mevlana
Nasreddin Hoca(Akşehir-Konya)
Evliya Çelebi
Yunus Emre Eskişehir
Hacı Bektaş Veli Nevşehir

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

AİLE TARİHİ

Aile	Anne, baba ve çocuklardan oluşan en küçük topluluğa aile denir.
Çekirdek aile	Anne, baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan topluluktur. Günümüzde en yaygın aile tipi çekirdek ailedir.
Geniş aile	Büyükanne, büyükbaba, onların çocukları, torunları hep birlikte yaşar. Geçmişte yaygın olan aile geniş ailedir. Günümüzde köyden kente göç ve tarımda makineleşme nedeniyle geniş aile tipleri azalmıştır.
Akraba	Kanbağı ya da evlilik yoluyla birbirine bağlı olan insanlara akraba adı verilir. Büyükanne, büyükbaba, dayı, amca, teyze, hala ve onların çocukları akrabalarımızı oluşturur
Soyağacı	Bir aile veya bir sülalenin geçmişten günümüze, belirli bir düzen içerisinde sıralanmış şeklidir.

Aile tarihi, üyesi olduğumuz ailenin ya da seçtiğimiz başka bir ailenin geçmişinin ayrıntılı olarak incelenmesidir.

Aile tarihi oluşturulurken araştırma yapmamız gerekir. Araştırma ile sahip olduğumuz bilgiler aile tarihini öğrenmemize yardımcı olacak ve tarihi öğrenmek için bize yol gösterecektir. Güncel bilgilerimizden yola çıkarak geçmişe doğru gideriz. Örneğin, büyük annemizden anne, babasının öykülerini dinleriz. Mümkün olduğunca geriye gidip bilgi toplarız.

Araştırma süresince **fotoğraf, eşya, belge** de toplamaya çalışmalıyız. Eşya, fotoğraf ve belgeler araştırmamızı destekleyen unsurlardır. Araştırmamızın sağlam kaynaklara dayanması ve bilimsel nitelik kazanması için ulaşabileceğimiz her türlü unsuru değerlendirmeliyiz.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

Eski kimlik belgeleri

Eski mektuplar

Eski eşyalar

Eski fotoğraflar

Eski diplomalar-karneler

Madalyalar

Aile tarihini araştırırken, sözlü tarih yöntemini kullanabiliriz.

Sözlü Tarih Yöntemi

Sözlü tarih, belli bir konu ile ilgili olarak, konu hakkında bilgi sahibi olan kişilerle görüşmeler yapılarak bilgi toplamak, incelemektir. Sözlü tarih, tarihin bir kolu değil, bir yöntemidir.

Sözlü tarih yöntemi kullanılırken aşağıdaki aşamalar izlenir:

1	Konu hakkında ön bilgiler toplanır.
2	Konunun seçilmesi
3	Görüşme yapılacak kişinin belirlenmesi
4	Soruların belirlenmesi
5	Çalışma sırasında kullanılacak eşyaların hazırlanması
6	Görüşmenin yeri ve zamanının belirlenmesi
7	Görüşmenin kaydedilmesi
8	Görüşmenin düzenlenmesi
9	Görüşmenin sunum haline getirilmesi

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

ESKİDEN OYNANAN ÇOCUK OYUNLARI

- > Bezirgânbaşı
- > Yakan top
- > Yüzük kimde
- > Yedi kiremit
- > Çelik çomak
- > Topaç
- > Birdirbir

- > Beş taş
- > Uzun eşşek
- > Sek sek
- > Saklambaç
- > Körebe
- > İstop

Geleneksel Oyunlar

- > Daha çok fiziksel aktiviteye dayanır.
- > Bedensel gelişimimizi olumlu etkiler.
- > Genellikle dış mekânlarda oynanır.
- > Tanınan arkadaşlarla grupça oynanır.
- > Doğayı ve insanı tanımamızı sağlar.
- > Genellikle tekerleme ile ebe seçilerek oyuna başlanır.
- > Çoğunlukla doğal malzemelerle oynanır.

Günümüzde Oynanan Oyunlar

- > Genellikle oturarak oynanır.
- > Bedensel gelişimini olumsuz etkiler, sağlık sorunlarına neden olur.
- > Çoğunlukla iç mekânlarda oynanır.
- > Genellikle bireysel oynanır.
- > El, göz, zihin koordinasyonu gelişimine katkı sağlar.
- > Hazır oyuncaklar ve elektronik araçlarla oynanır.

CİRİT

Türklerin yüzyıllardan beri oynadıkları bir ata sporudur. At üzerinde iki ayrı takımla oynanır. Atın üzerindeki oyuncular birbirlerine değneklerle isabet ettirmeye çalışırlar.

OKCULUK

Ok, Türklerin geçmişte çok kullandığı bir savaş aletidir. Daha sonra savaş araçlarının değişmesiyle ok atma spor dalı olarak gelişmiştir.

GÜREŞ

Ata sporumuz olan güreş, günümüzde festivallerin vazgeçilmez oyunlarından biri olmuştur. Günümüzde pek çok farklı stillerde yapılmaktadır. Bunların içerisinde en çok bilenen yağlı güreştir.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN HAYATI

- 1881 yılında Selanik'te doğdu.
- Babası Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanım, kız kardeşi Makbule Hanım'dır. Küçük yaşta babasını kaybetti.
- Önce mahalle mektebinde okula başladı. Daha sonra Şemsi Efendi İlkokuluna gitti.
- İlkokulu bitirince Selanik Mülkiye Rüştiyesine girdi.
- Daha sonra askerlik mesleğine ilgi duyduğu için Selanik Askeri Rüştiyesinde okumaya başladı. Bu okulda okurken matematik öğretmenini ona "Kemal" adını verdi.
- Mustafa Kemal, Selanik Askeri Rüştiyesini bitirince Manastır Askeri Lisesine girdi.
- Manastır Askeri Lisesini bitirdikten sonra İstanbul Harp Okuluna başladı.
- Daha sonra İstanbul Harp Akademisine giren Mustafa Kemal, 1905 yılında "kurmay yüzbaşı" rütbesiyle askerlik mesleğine başladı.
- Mustafa Kemal, okuldan mezun olduktan sonra Osmanlı Devleti'nin 5. Ordusunun merkezi olan Şam'da askerlik hayatına başladı.
- 1911 yılında Trablusgarp Savaşına gönüllü olarak katıldı. Bu savaşın sonunda kendisine "Binbaşı" rütbesi verildi.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

NOT: Trablusgarp Savaşı, Mustafa Kemal'in ilk askeri başarısıdır.

1912 yılında Balkan Savaşı çıkınca, bu savaşa katılmak için balkanlara gitti. Fakat ordu düzeni sağlanamadığı için Osmanlı Devleti bu savaşı kaybetti. Balkan Savaşlarından sonra Sofya Askeri Ateşeliğine atanan Mustafa Kemal, Birinci Dünya Savaşı başlayana kadar bu görevde kaldı. Rütbesi yarbaylığa yükseltildi. 1914 yılında Osmanlı Devleti, Balkan Savaşında kaybettiği toprakları alma düşüncesiyle Birinci Dünya Savaşı'na katıldı.

TRABLUSGARP SAVAŞI

- ➔ 1911'de İtalyanların Osmanlı Devleti'nin Afrika'da kalan son toprak parçası olan Trablusgarp'ı işgal etmesi üzerine bu bölgeye gitmiştir.
- ➔ İtalyanlara karşı başarılı savaşlar veren Mustafa Kemal burada ilk askeri başarısını kazanmıştır.
- ➔ Osmanlı Devleti Trablusgarp'ı Uşi Antlaşması ile İtalya'ya bırakmak zorunda kalmıştır.

BALKAN SAVAŞLARI

- ➔ Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan ve Karadağ'ın Osmanlı Devleti'ne sardırması ile 1. Balkan Savaşı başlamıştır.
- ➔ Bu savaş sonucunda imzalanan Londra Antlaşması'na göre Çatalca'ya kadar olan tüm Balkan toprakları kaybedilmiştir.
- ➔ Bulgaristan'ın 1. Balkan Savaşı'nda büyük pay alması üzerine diğer Balkan Devletleri arasında savaş çıktı.
- ➔ Osmanlı Devleti bu fırsattan yararlanarak Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne'yi Bulgaristan'dan geri aldı.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

1.DÜNYA SAVAŞI (1914 - 1918)

İTİLAFLAR DEVLETLERİ	İTTİFAK DEVLETLERİ
İngiltere	Almanya
Rusya	Avusturya-Macaristan
Fransa	Bulgaristan
İtalya	Osmanlı Devleti

ÇANAKKALE SAVAŞI

- ➔ İngilizler , 1915'te Çanakkale Boğazı'nı geçip İstanbul'u işgal etmek istediler.
- ➔ Düşman donanması Çanakkale' ye geldiğinde Mustafa Kemal komutasındaki ordumuzun müthiş direnişiyle karşılaştı.
- ➔ Ordumuz, **Arıburnu, Conkbayırı ve Anafartalar'da** kahramanca savaşarak İngiliz donanmasını Çanakkale'de bozguna uğrattı. Bu başarılarından dolayı Mustafa Kemal'in rütbesi "**Albay**" oldu.
- ➔ Osmanlı Devleti, 1. Dünya Savaşı'nda birçok cephede birden savaşmıştır.

1.Dünya Savaşı'nda başarı elde ettiğimiz tek cephe
Çanakkale Cephesi'dir.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

1.Dünya Savaşı Sonuçları

- ➔ Savaşı İtilaf Devletleri kazandı.
- ➔ Devletlerarası dengeler bozuldu.
- ➔ Osmanlı Devleti ile şartları çok ağır olan Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandı.
- ➔ Çanakkale Savaşı zaferle sonuçlansa da aynı tarafta yer aldığımız İttifak devletleri savaşı kaybettiğinden bizde yenik sayıldık. Yenilen devletler ile yenilen devletler arasında antlaşmalar yapıldı.
- ➔ 30 Ekim 1918'de Mondros Ateşkes Antlaşması Osmanlı Devleti ile imzalandı.

MONDROS ATESKES ANTLAŞMASI

1.Dünya Savaşı sonunda İtilaf Devletleri-Osmanlı Devleti arasında imzalanmıştır.

- ➔ Ordumuzun silahlarına el konularak dağıtıldı.
- ➔ Ulaşım, haberleşme araçlarımıza el konuldu.
- ➔ Çanakkale ve İstanbul Boğazları İtilaf Devletleri'nin kontrolüne geçti
- ➔ İtilaf Devletleri gerekli gördükleri yerleri işgal edebileceklerdi.(Madde 7)
- ➔ Savaştan sonra ülkemiz hızlı bir şekilde İngilizler, Fransızlar, İtalyanlar, Yunanlılar ve Ermenilerden oluşan İtilaf Devletleri, Mondros Ateşkes Antlaşması'na dayanarak yurdumuzun dört bir yanını işgal etmeye başladılar.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

KURTULUŞ SAVAŞI

Bu işgallere sessiz kalmayan Türk halkı, işgal edilen yerlerde bölgesel direnişlere başladı. Vatanı savunmak için önce her işgal bölgesinde milli cemiyetler ve milli kuvvetler (Kuvayi Milliye) oluşturuldu.

KUVAYİ
MİLLİYE
(MİLLİ GÜÇLER)

Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra başlayan işgal hareketlerine karşı direnişe geçen birliklere verilen addır.

KUVAYİ MİLLİYE'NİN YARARLARI

- Düşman ordusunun ilerleyişini yavaşlattılar.
- Düzenli ordunun kurulmasına kadar askeri boşluğu doldurdular.
- En önemli yararı; ulusal bilincin uyandırılmasını sağlamak olmuştur.

HASAN TAHSİN

15 Mayıs 1919'da İzmir'i işgal eden Yunanlılara karşı ilk kurşunu sıkan kişi gazeteci Hasan Tahsin'dir. Direnişi sırasında Yunan askerleri tarafından şehit edilmiştir.

MARAŞ	SÜTÇÜ İMAM	KAHRAMAN
ANTEP	ŞAHİN BEY	GAZİ
URFA	ALİ SAİP BEY	ŞANLI

TBMM

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN SAMSUN'A ÇIKIŞI

Bölgesel anlamda başlayan direnişin ulusal hale gelmesi, ulusal birlik ve beraberliğin sağlanması gerekiyordu. Mustafa Kemal bu nedenle Anadolu'ya geçmek istiyordu. Mustafa Kemal 16 Mayıs tarihinde İstanbul'dan Bandırma Vapuru ile Samsun'a hareket etti. Mustafa Kemal, **9.Ordu Müfettişi olarak 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı.** Samsun'a gelişi ile Kurtuluş Savaşı fiilen başlamış oldu.

KONGRELER

Mustafa Kemal önce milli bilinci ve birliği sağlamak için çalışmalara başladı. Öncelikle halkın kurtuluşa inanması gerekiyordu. Milli birlik ve beraberliği sağlamak ve halkı düşman işgaline karşı protesto etmelerini sağlamak amacıyla önce **Havza Genelgesi** sonra da **Amasya Genelgesi'ni** yayımladı.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

AMASYA GENELGESİ (21-22 HAZİRAN 1919)

Mustafa Kemal Paşa Samsun'dan Amasya'ya geçti. Çeşitli çalışmalar yaparak Amasya Genelgesi'ni yayınladı. Genelgeyi yayınlamadan önce önemli komutanlarla görüşerek onların desteğini aldı. Mustafa Kemal genelgede **"Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır."** diyerek, vatanın içinde bulunduğu durum, Kurtuluş Savaşı'nın amacı, gerekçesi ve yöntemlerini halka duyurdu. Daha sonra Erzurum'a geçerek beş gün sonra çok sevdiği askerlik mesleğinden istifa etti. Millî Mücadele sırasında Türk milletine olan güveni Mustafa Kemal Paşa'nın bu kararı almasında etkili olmuştur.

AMASYA KONGRESİNDE ALINAN ÖNEMLİ KARARLAR

- ➔ Vatanın bütünlüğü ve milletin geleceği tehlikededir.
- ➔ Vatanın bütünlüğünü, milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- ➔ İlk defa Kurtuluş Savaşı'nın gerekçesi, yöntemi ve amacı belirtilmiştir.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

ERZURUM KONGRESİ (23 TEMMUZ 1919)

Erzurum Kongresi öncesinde Mustafa Kemal askerlik görevinden istifa etmiştir.

Mustafa Kemal ve arkadaşları Amasya Genelgesi'ni yayınladıktan sonra Erzurum'da bölgesel bir kongre düzenlemek için çalışmalara başladı. İşgallere karşı düzenlenen bölgesel toplantılardan ilki olan Erzurum'da yapıldı. Kongre sonunda Mustafa Kemal Temsil Heyeti Başkanlığına getirilmiştir. Bu kongre de bölgesel olmasına rağmen, tüm ulusu ilgilendiren kararlar alınmıştır.

ERZURUM KONGRESİNDE ALINAN KARARLAR

- ➔ Erzurum Kongresi'nde alınan kararlar yurdumuzun tamamını ilgilendirdiği için milli bir kongredir.
- ➔ İlk defa geçici bir hükümet kurulacağı açıklanmıştır.
- ➔ Manda ve himayenin ilk kez reddedildi.
- ➔ Heyeti oluşturuldu.

Manda Yönetimi: Kendi kendini yönetemeyen bir ülkeyi yönetmek için Milletler Cemiyeti'nin başka bir devlete verdiği vekilliktir.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

SİVAS KONGRESİ (4 EYLÜL 1919)

Sivas Kongresi toplanma biçimi ve alınan kararlar açısından önemli ve milli bir kongredir. Çünkü yurdumuzun her şehrinden temsilciler katılmıştır. Mustafa Kemal, Sivas'ta da kongre üyeleri tarafından başkan seçilmiştir. Bu kongre sonunda, tüm yurdu temsil etmek ve milletin haklarını savunmak üzere Mustafa Kemal'in başkanlığında Temsil Heyeti oluşturulmuştur.

SİVAS KONGRESİNDE ALINAN KARARLAR

- ➔ Ülke genelindeki tüm milli cemiyetler " Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adıyla birleştirildi.
- ➔ Manda ve Himaye kesin olarak reddedildi.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

AMASYA GÖRÜŞMELERİ

İstanbul Hükümeti ile Temsil heyeti arasında yapılmıştır. Bu görüşme sonunda **Temsil heyeti resmen Osmanlı Hükümeti tarafından tanınmış oldu.** İstanbul Hükümeti, Erzurum ve Sivas'ta alınan kararları kabul etti.

MİSAK-I MİLLİ

- ➔ Misak-ı milli kararları yayınlanmasından sonra İtilaf Devletleri Türk milletini korkutmak amacıyla İstanbul'u işgal etmişlerdir.
- ➔ Türk vatanının sınırları çizildi.
- ➔ İşgallere karşı çıkıldı.
- ➔ Misak-ı Milli kararları Kurtuluş Savaşı'nın programını oluşturmuştur.

İtilaf Devletleri çıkarlarına aykırı olan Misak-ı Milli'nin Son Osmanlı Mebusan Meclisi tarafından onaylanması üzerine İstanbul'u resmen işgal etmişlerdir. Ardından da Mebusan Meclisi dağıtılmıştır. Bu durum da TBMM'nin açılmasına zemin hazırlamıştır.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

TBMM'NİN AÇILMASI

Mustafa Kemal ve Temsil Heyeti 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelmiş ve Ankara artık Kurtuluş Savaşı'nın merkezi olmuştur. İstanbul işgal edilince Osmanlı Devleti'nin son meclisi (Meclis-i Mebusan) kapatılmıştı. Bunun üzerine yeni bir meclise ihtiyaç duyuldu. Yeni meclis için seçimler yapıldı. Ülkenin her tarafından seçilen milletvekilleri Ankara'da toplandı. 23 Nisan 1920'de büyük bir katılımıla Millet Meclisi açıldı. Meclisin ilk toplantısında Mustafa Kemal, meclis başkanlığına seçildi.

Ankara'nın Merkez Olmasının Sebepleri:

- ➔ Ankara'nın işgal edilmemiş olması
- ➔ Anadolu'nun her tarafına yakın olması.
- ➔ Anadolu'nun ortasında olması ve ulaşımın kolay olması.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

SEVR ANTLAŞMASI

I. Dünya savaşının sona ermesi ile İtilaf Devletleri yenilen devletleri nasıl paylaşacakları konusunda aralarında antlaşmaya ulaşamadıkları için Osmanlı ile kesin bir barış antlaşması yapamadı. Bu nedenle İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'ni Paris Barış Konferansı'na davet etti. Osmanlı Heyeti anlaşma şartlarının çok ağır olduğunu gördü; fakat yapılan itirazlar dikkate alınmadı. 10 Ağustos 1920'de imzalanan Sevr Anlaşması Türk milletine yaşam hakkı tanımayan, Türk vatanın parçalanmasını öngören bir belgedir. TBMM bu anlaşmayı kabul etmedi ve kabul edenleri de vatan haini ilan etti. Hızla düzenli ordu kurma çalışmalarına başladı.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

KURTULUŞ SAVAŞINDA CEPHELER

DOĞU CEPHESİ

- Ermenilerle mücadele edilmiş.
- Türk ordusunun başında Kâzım Karabekir Paşa vardı.
- Ermeniler yenildi.
- Ermenilerin barış istemesi üzerine Gümrü Antlaşması imzalandı.

Bu antlaşma TBMM hükümetinin imzaladığı ilk antlaşmadır.

GÜNEY CEPHESİ

- Güney cephesinde Ermenilere ve Fransızlara karşı mücadele yapılmıştır.
- Yapılan mücadeleler sonunda Fransızlar yenildi.
- Bunun üzerine TBMM ile Fransızlar arasında yapılan Ankara Antlaşması ile Fransızlar aüneu bölaelerimizden cekildiler.

BATI CEPHESİ

- Milli Mücadele'de en yoğun savaşlar bu cephede yapılmıştır.
- Bu cephede Yunanlılara karşı savaşıldı.
- Yunanlılar Birinci ve İkinci İnönü Savaşlarında yenilgiye uğratılmıştır.
- Bu savaşlarda Türk ordusuna İsmet Paşa komuta etmiştir.

1.İnönü Savaşı

2.İnönü Savaşı

Kütahua - Eskişehir Mücadelesi

Sakarua Meudan Muharebesi

Büüük Taarruz ve Baskomutanlık Meudan Muharebesi

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

1.İNÖNÜ SAVAŞI

- ➔ TBMM'nin kurduğu düzenli ordunun ilk askeri başarısıdır.
- ➔ Yunanlılarla yapılan bu savaşı Türk ordusu kazanmıştır.
- ➔ Milletin orduya güveni arttı

2.İNÖNÜ SAVAŞI

- ➔ Yunan ordusu İngiltere'den aldığı destekle yeniden saldırdı.
- ➔ Türk ordusu savaşı yeniden kazandı.
- ➔ Milletin kurtuluşa olan güveni yeniden arttı.
- ➔ Komutanlığını İsmet Paşa olan İnönü Savaşları'nda başarılı mücadeleler verildi.

II.İnönü Zaferi nedeniyle Mustafa Kemal Paşa İsmet Paşa'ya gönderdiği telgrafta şunları ifade etmiştir;

"...siz orda yalnız düşmanı değil milletin makus talihini(kara bahtını) de yendiniz. Düşman çizmesi altındaki karabahtlı topraklarımızla beraber bütün vatan en ücra köşesine kadar sizin zaferinizi kutluyor..."

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

KÜTAHYA - ESKİŞEHİR MUHAREBESİ

- ➔ Ordunun silah gücünün az olması, imkânlarının sınırlı olması nedeniyle Yunanlılar savaşı kazandı.
- ➔ Afyon, Eskişehir-Kütahya Yunanlıların eline geçti.
- ➔ Türk ordusu daha fazla kayıp vermemek için Sakarya Nehri'nin doğusuna çekildi.
- ➔ Mustafa Kemal Paşa'ya başkomutanlık yetkisi verildi.
- ➔ Bunun üzerine Mustafa Kemal tüm yetkileri üzerine alarak **Tekalif-i Milliye Emirleri**'ni yayınladı.
- ➔ Orduya silah topladı ve askeri güçlendirdi.

Kurtuluş Savaşı'nın dönüm noktalarından biri olan Sakarya Savaşı öncesinde ordunun ihtiyacını karşılamak üzere bazı emirler yayınlandı. Mustafa Kemal Paşa tarafından yayınlanan bu emirlere **Tekalif-i Milliye Emirleri** denir.

TEKALİFİ MİLLİYE EMİRLERİ

- ➔ Her aileden birer takım çamaşır, bir çift çorap ve çarık yapmaları
- ➔ Halkın elinde bulunan malzeme ve gıda maddelerinin yüzde kırkı
- ➔ Elinde taşıdığı olan herkes ayda bir kez savaş malzemelerini cepheye taşımaları
- ➔ Halkın elinde bulunan tüm silah ve mermileri üç gün içinde orduya teslim etmeleri istendi.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ

- ➔ Başkomutan Mustafa Kemal Paşa komutasındaki düzenli ordu, Sakarya Meydan Savaş'ında Yunan ordusunu ağır bir yenilgiye uğrattı.
- ➔ Sakarya Meydan Savaş'ından sonra TBMM tarafından Mustafa Kemal'e üstün başarılarından dolayı **Gazi unvanı ve Mareşallik** rütbesi verilmiştir.
- ➔ Başkomutan Mustafa Kemal, Sakarya Meydan Muharebesi sırasında ülke savunmasını şu tarihi sözle ifade etmiştir: **"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O sathı bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanı ile ıslanmadıkça bırakılamaz."**

Sakarya Savaş'ından sonra Mustafa Kemal'e TBMM tarafından **"Gazilik"** ve **"Mareşallik"** unvanı verildi

Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O sathı bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanı ile ıslanmadıkça bırakılamaz.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDAN MUHAREBESİ

- ➔ Sakarya Savaşı'ndan sonra şanlı ordumuz büyük bir taarruzla düşmanı tamamen yok etme kararı aldı. Ancak bunun için zaman gerekiyordu.
- ➔ Türk ordusu tüm hazırlıkları tamamlayıp 26 Ağustos 1922'de Kocatepe'de taarruza geçmiştir.
- ➔ 30 Ağustos 1922'de Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Savaşı ile Türk Ordusu zafer kazanmış, Yunanlılar kesin yenilgiye uğramıştır.
- ➔ Kaçan Yunan ordusunun yeni bir savunma hattı oluşturmasını engellemek amacıyla Mustafa Kemal "Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!" emrini verdi.
- ➔ Bu emirle başlayan takip 9 Eylülde Türk ordusunun İzmir'e girmesiyle sonuçlandı.
- ➔ 9 Eylül günü İzmir'in kurtarılmasıyla yurdumuz düşmanlardan temizlenmiş oldu.
- ➔ Savaşın sonunda Milli Mücadele kesin zaferle kazanılmış oldu.
- ➔ Batı Anadolu düşman işgalinden kurtulmuş oldu.
- ➔ Mudanya Ateşkes Antlaşması ile savaş kazanıldı.
- ➔ İstanbul ve Doğu Trakya savaşılmadan geri alındı.
- ➔ Lozan Barış Antlaşmasıyla Hatay ili dışında bugünkü sınırlarımız çizilmiş oldu.

"Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!"

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

- ➔ Lozan Antlaşması, yeni Türk Devletinin uluslararası alanda tam bağımsız bir devlet olarak tanınmasını sağlayan en büyük siyasi zaferdir.
- ➔ Lozan Antlaşması, 1. Dünya Savaşı'ndan sonra imzalanan ve günümüze kadar geçerliliğini koruyan tek antlaşmadır.

CUMHURİYETİN İLANI (29 EKİM 1923)

- ➔ Ülkeyi yeniden yapılandırmak üzere inkılaplar yapılmaya başlandı.
- ➔ 13 Ekim 1923'te Ankara, yeni devletin başkenti oldu.
- ➔ 29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan edilerek devletin yönetim şekli değiştirildi.
- ➔ Devletin adı Türkiye Cumhuriyeti oldu.
- ➔ Mustafa Kemal ilk cumhurbaşkanı seçilmiştir.

MİLLİ MÜCADELE KAHRAMANLARIMIZ

Kurtuluş Savaşı'nda Türk kadınlarının birçok kahramanlıkları yaşanmıştır. Türk kadını yalnızca işgale karşı direnen, erkeğe destek veren konumunda değildir. Birebir direnişin içinde yer almış ve örgütleyicisi de olmuştur. Bununla da yetinmeyip cephede bifiil savaşılmış şehit ve gazi olmuştur.

Osmanlı-Rus Savaşı'nda Nene Hatun, Ermenilerle savaşta Kara Fatma, Batı Cephesi Savaşları'nda Asker Saime, Kara Fatma, Binbaşı Ayşe, Süreyya Sülün Hanım, Gördesli Makbule Hanım, , Gaziantep'te Yirik Fatma, Kılavuz Hatice, Binbaşı Ayşe gibi tarihe geçen kahramanlarımız vardır.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE	Kültür ve Miras
KONU	Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele
KAZANIM	
VERİLİŞ TARİHLERİ	

KAHRAMANLARIMIZ

Şahin Bey

Antep

Şahin Bey, Güney Cephesi'nde, Antep'te Kuvayımilliye birliklerinin Fransızlara karşı direnişini yönetti. Kilis - Antep yolunu keserek Fransızların Antep'teki askerlerine yardımını engelledi. Kahramanca savaşarak şehit oldu. Fransızlar, milletimizin kahramanlığı karşısında bölgeyi terk etmek zorunda kaldılar. Şahin Bey, Antep'in kurtuluşunda rol alan Milli Mücadele kahramanlarımızdandır.

Sütçü İmam

Maraş

Sütçü İmam, Milli Mücadele'de Güney Cephesi'nde Fransızlara karşı direniş hareketini başlatan ve Maraş'ın işgalden kurtarılması için kahramanca savaşan bir vatanseverdir. Maraş halkının direniş sembolüdür.

Ali Saip Bey

Urfa

Ali Saip Bey, Mustafa Kemal'in Urfa'da Kuvayımilliye birliğini kurmakla görevlendirdiği deneyimli bir subaydı. Urfalılarla birlikte Urfa'nın Fransız işgalinden kurtarılmasında direnişi yönetti.

Kazım Karabekir

Doğu Cephesi

Milli Mücadele hareketine katılan ilk komutanlardandır. Emrinde bulunan Doğu Cephesi kuvvetleriyle Ermeniler tarafından işgal edilen toprakları alarak Gümrü Antlaşması'nı imzaladı. İstiklal Savaşı'nı başlatmak üzere Anadolu'ya gelen Atatürk'e en büyük desteği vermiştir.

Fevzi Çakmak

Mustafa Fevzi Çakmak, Türkiye'nin ikinci ve son mareşalidir. Mustafa Kemal Atatürk ile beraber mareşal ünvanına sahiptir. İlk Milli Savunma Bakanı ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Cumhuriyet dönemindeki ilk genelkurmay başkanıdır.

Halide Edip Adivar

- İşgale karşı İstanbul halkını harekete geçirmek için etkili konuşmalar yapmıştır. Mustafa Kemal'in yanında görev yapmış, sivil olmasına rağmen rütbe almış ve savaş kahramanı sayılmıştır.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE

Kültür ve Miras

KONU

Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele

KAZANIM

VERİLİŞ TARİHLERİ

Yörük Ali Efe

- 23 yaşında Milli Mücadele'ye katılmıştır. Bir grup arkadaşıyla Yunan karakolunu basıp imha etmiş, önemli miktarda cephane ve erzak ele geçirmiştir. Bu olay halka cesaret vermiş ve düşmanın yurttan kovulacağı inancını artırmıştır.

Gördesli Makbule Hanım

- 1921'de eşi Usturumcalı Ali Efe ile birlikte Milli Mücadele de çete savaşlarına katılmıştır.
- 17 Mart 1922 yılında Akhisar Sungurlu hududu üzerinde bulunan Koca Yayla'da elinde silah düşmanla en ön safta savaşırken başından vurularak şehit edilmiştir. Şehit edildiğinde henüz 21 yaşındaydı.

Halime Çavuş

- Kastamonulu Halime Çavuş erkek kılığına girerek Kurtuluş Savaşı'na katıldı. Erkek gibi tıraş oldu, saçını kazıttı ve kimseye kadın olduğunu söylemeden Türk askerinin arasına katıldı. Uzun süre Halim Çavuş olarak bilindi. Askerde silah ve cephane taşımada görev yaptı. Düşmanın açtığı ateş sonucunda bir ayağı sakat kaldı.

Nene Hatun

Bütün düşman Erzurum'dan kovuluncaya kadar, Erzurum'un her karış toprağında cephane taşıyarak, yaralı olanlara hemşirelik yaparak, yemek pişirerek, su dağıtarak ve hizmetten hizmete koşarak destanlaşmış kadın kahramanlarımızdandır.

Kara Fatma (Fatma Seher Hanım)

Erzurumlu olan Fatma Seher Hanım, 1. Dünya Savaşı'nda ve Kurtuluş Savaşı'nda düşmana karşı savaşmıştır. Düzenli ordu kurulunca da orduya katılmış, Sakarya ve Başkomutanlık Meydan Savaşı'na katılarak kahramanlıklar göstermiştir.

Bir savaş sırasında yaralanmasına rağmen savaşa devam etmiştir.

ŞERİFE BACI

Şerife Bacı

İnebolu'da bulunan cephaneleri Ankara'ya götürülmesinde, cephane ıslanmasın diye battaniyesini cephaneye sarmış bebeğinede sarılıp onun donmaması için uğraş vermiş kadın kahramanımızdır.

4. SINIF DERS NOTLARI

ÜNİTE

Kültür ve Miras

KONU

Kültürel Zenginliklerimiz, Aile Tarihi, Milli Mücadele

KAZANIM

VERİLİŞ TARİHLERİ

Tayyar Rahmiye

Tayyar Rahime Hanım Osmaniye’de dünyaya geldi. Fransızlara karşı mücadele eden kadın kahramanlarımızdandır. Osmaniye’deki Fransızlara karşı harekete geçildiği sırada askerlerde duraksama olunca “Ben kadın olduğum halde ayakta duruyorum da siz erkek olarak yerlerde sürünmekten utanmıyor musunuz?», der ve ateş altında kalan arkadaşını korumak için ileriye atıldığında şehit olur.

Onbaşı Nezahat

Babası binbaşı olarak orduda görev yapmaktadır. Milli Mücadele boyunca 70. Piyade Alayının bir mensubu olarak Yunanlılara karşı tam bir asker gibi cepheden cepheye koşmuştur. Bu alaya Nezahat’in yer almasından dolayı “Kızlı Alay” denmiştir.

Sarıca Ali

Maraş savunmasında cephan taşıyan ve posta vazifesi gören çocuklar, aynı zamanda Türk askerinin moralinin düzelmesine de yardım ediyorlardı.

Sarıca Köyü’nden 14 yaşındaki Ali, bu bölgedeki askerlere kılavuzluk yapıyordu. Bir seferinde de düşmanın yolunu kesmek için köprüyü havaya uçurma vazifesini aldı. Bu vazifeyi başarı ile yerine getirerek bir kahramanlık örneği sergiledi. Daha sonra Yüzbaşı Sıtkı Bey, Ali’yi evlatlık alarak Kuleli Askeri Lisesine kaydettirerek askeri eğitim almasını sağladı.

Şekerci Ökkeş

Fransızların Maraş’ı işgalinde cepheye koştuğunda annesinin “Henüz küçüksün, seni vururlar, oğlum dediği şekerci Ökkeş, “Yaşım küçük ama imanım büyüktür anne. Şehit olacaksam vatan ve millet uğruna şehit olacağım. Ben ölmeliyim ki düşman sizlere ilişmesin.” diyerek büyük bir cesaret örneği göstermiştir.

Bombacı Ahmet

Milli Mücadele’nin en şiddetli anlarında kaledeki mücahitlere mühimmat ve erzak taşıdı.

El yapımı bombalarla düşman sığınaklarının tahrip edilmesinde rol oynadı.

Etlioğlu Ahmet Duran

Milli Mücadele’de Maraş’ın kurtuluşunda rol oynayan çocuk kahramanlarından. Gazilik unvanı almış, madalyası Ankara’da Gazi Mustafa Kemal Paşa tarafından göğsüne takılmıştır.